

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1648

§. 1. De Mari Britannico, vel Arctoo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13147

Hæc tamen vox apud Tull. 7. de Rep. tribuitur toti *Oceano*. Item *Hesperius* ab Hespero Stella; vnde & mare *Vespertinum* apud Martianum Capellam appellatur. Præterea *Magnum* apud Plinium lib. 3. cap. 5. Quod nomen sumitur quoque apud Ciceronem pro toto Oceano.

Iam verò limites eius statuuntur à Ptolemæo linea ducta ab *Artabro* Promontorio ad *Hiberniam*; nam quidquid ab hac lineâ in Orientem vergit tribuitur Oceano Boreali: quamquam Historici loquantur aliter, cùm Plutarchus in *Cæsare Gallicum fretum* in Atlantico collocet, & Zosimus tradat *Rhenum* in Atlanticum effundi.

CAPVT II.

De Oceano Boreali.

OCEANVS ab Artabro Prom. le Cap de Fine terre, ad Septentrionem diffusus aliquando *Borealis* sæpè *Septentrionalis*, nonnumquam *Arctous* nominatur. Quamquam *Arctoum Mare* maxime de eo dicatur quod Britannicis insulis circumfunditur, & *Britannicum* ferè dicitur. Itaque Oceanus Borealis rectè diuiditur in *Britannicum* seu *Arctoum*, & *Hyperboreum*, seu *Glaciale*, illud complectitur *Callaicum*, *Cantabricum*, *Gallicum*, *Verginium*, *Hibernicum*, *Deucaledonium*, *Britannicum* propriè dictum, *Germanicum*; hoc *Almachium*, *Chronium*, & *Pigrum*.

§. I. De mari Britannico, vel Arctoo.

CALLAICVS Oceanus nobis suggeritur à Plinio lib. 4. cap. 21. & 22. vbi perperam vocatur *Gallicus*, in vulgatis Codicibus; sed cùm certum sit apud Plinium *Gallicum*, non vltra *Pyrenæum* procedere, sequimur M. S. A *Callaicis*, vel *Gallecis* nomen habet, & ab *Artabro* Pro. ad *Scythicum*, aut paulò vltra promouetur.

CANTABRICVS reliquam Hispaniæ oram alluit ad *Pyrenæos* vsque montes. Ptolemæus tamen quia *Callaicum* omisit, huc ad *Artabrum* Promontorium promouet. At Marcianus Heracleotes capite *de his Insulis*, cum *Arctoum* de nomine communi dicit.

GALLICVS secundum Plinium lib. 4. cap. 19. à *Sequane* Fl. ostiis ad *Pyrenæum* porrigitur, licet aliquid deesse apud Plinium quidam suspicentur, & Gallicum non esse ultra *Ligeris* Fl. ostia extendendum. Certè Ptolemæus, & Heracleotes ab *Ligeri* ad *Pyrenæum*, *Aquitanicum* collocant, quem Tibullus *Santonicum* appellauit.

VERGINIVS seu VERGIIVS nomen habet à *Vergiuo* Prom. alter *Octopitarum*, vt vult Cambdenus, & Meridionalem *Hiberniæ* oram, simulque extremam *Albionis* partem Occidentalem alluit, vt aiunt Ptolemæus & Heracleotes; sed apud hunc *Ἐργήιος*, & *ἠορζόγιον* corruptè vocatur.

HIBERNICVS *Ἰβερνίος* Ptolemæo, nisi sit legendum *Ἰβερνός*, vt eius sectarius Heracleotes scribit, Hiberniam ab Albione fecernit. Apud Solinum cap. 25. dicitur: *Mare inquietum toto anno, & vadofum, nec nisi pauculis diebus æstiuis nauigabile. Nauigari vimineis alucis, quos circumdant ambitione Bubalorum tergorum. Freti latitudinem esse 120. Mil. Pass.*

DEUCALEDONIVS Ptolem. *Δευκαλιδώνιος*, quem etiam supra Septentrionalem oram extendit à *Nouanto* Pro. ad *Taruedrum*. Sed situ Ptolemæico ex infra dicendis restituto, Deucaledonius Oceanus Occidentalem Albionis partem, & latus Boreale Hiberniæ alluet, cuius loco perperam Ptolemæus *Hyperboreum* affixit, qui meliùs Albionis Septentrionalem oram ab *Taruedro* seu *Orcade* Pro. ad *Veruuium* allambet: sicque rectè omnia concinent; quam coniecturam video Abrahamo Ortelio non displicuisse. *Deucaledonius* dicitur à Syluâ *Caledonia* percelebri, in hoc tractu.

BRITANNICVS *Πρετανικός* Heracleotæ: Plinio lib. 4. cap. 19. *Rheno* & *Sequanâ* fluuiis coërcetur; apud Ptolemæum ab ostio *Orientali Rheni* ad *Gobaum* Pro. Gallix porrigitur: Heracleotæ verò à *Gobæo* ad Galliam Belgicam extenditur, cuius littus Arcteo Oceano verberari ait.

GERMANICVS Ptolemæo *Γερμανίος*, apud quem extenditur ab *Orcade* Prom. ad *Cantium*, & exinde ad *Orientalè ostium Rheni* producitur: vel meliùs secundum emendatum Ptolemæum eius initium non ab *Orcade*, sed à *Veruuiio* desumetur. Nec dissentit à Magistro suo Heracleotes, nisi quod Germanicum Oceanum terminat *Ostio Rheni Occidentali*, non *Orientali*. Iam verò ab alterâ parte ab *Ostio Rheni* ad promontorium *Rubeas* hodie *Nort Cap*, seu

seu *Norkim*, extenditur Plinio teste cap. 13. lib. 4. vbi ex Philemone notat hoc mare ad Rubeas Prom. à Cymbris *MORIMARVSA* cognominari, quæ vox *Mare Mortuum* sonat. Quæ verba duplicem patiuntur expositionem: prima est Cluuerij, qui vocem hanc à *Cymbris* sumit pro *Cymbricâ Chersoneso*: altera apud *Cymbros* significare putat, tum quia absurdum esset mare ad Daniam dictum esse *Mortuum*, tum quia malè ingentem peninsulam pro termino Plinius vsurpasset. Claudianus Germanicum *Cymbricum* appellat, siquidem in eum effundit Fl. Rhenum.

Germanici effusio est *MARE BALTHICVM* de quo veteres tubanter admodum scripsere, aliter *Codanus Sinus*, & *Balthicum* mare dicitur ab insulâ *Balthia*, cuius meminit apud Plinium *Timæus*, *Diodoro*, & *Pythæa Bassia*. *Codanus* autem ab insulâ *Codanonia*, cuius mentio apud *Melam*, quia satius maria à terris, quàm terras à maribus accipere nomen.

§. 2. De Mari Concreto seu Glaciali.

Hvrvs Maris reperio nomina plurima: nam aliquando *Hyperboreum* appellatur, quòd hinc frigidior ventus existeret: aliquando *Concretum* *πετρωδός*; aliquando *Mortuum* *νεκρον*, ob debilem Solis illic potentiam, vel quia nullis æstibus aut motibus hoc mare crederent veteres intumescere; *Cymbris* autem *Morimarusa* vt suprâ innuimus. *Iuuenalis* Satyra 2. *Glacialem* dixit, quoniam gelu totum rigere plerique veterum putauere; licèt id *Galenus*, atque *Macrobius* constanter inficiati sint, dixerintque aquam tantùm in mari concrefcere, quæ ex fluminibus defluens nondum falsuginem contraxisset: quod verissimum esse recentes *Argonautæ* detexere. Et verò quomodo vehemens hic æstus maris fluctus concrefcere pateretur? vt pluribus ostendit *Paulus Merula*, qui *Cosmographiam* suam *Batauis* consecrauit, à quibus facilè mendacij potuisset argui. Mare autem hoc *Concretum* diuiditur apud probatos auctores in *Almachium*, *Chronium*, & *Pigrum*.

ALMACHIUM tradit *Hecatæus* apud *Plin.* lib. 4. cap. 13. nominari Oceanum Septentrionalem, & hanc vocem significare linguâ *Scythicâ* *Mare congelatum*: quod extendi puto ex verbis *Plinij* ab Oceano *Eoo* ad Fl. *Paropamisum*, quem *Ptolemæus* *Oechardem* appellare videtur, licèt contrà sentiat *Cluuerius*, qui